

Asia: LVM/1139/03/2018

Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanosta liikennealalla ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleistä:

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistuksen täytäntöönpanosta liikennealalla ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Esityksellä toteutetaan maakuntalain 6 §:ssä mainittujen liikennetehtävien, henkilöstön ja omaisuuden siirto valtiolta maakuntiin sekä eräiden tehtävien ja henkilöstöjen siirrot ELY-keskuksista ja KEHA-keskuksesta Väylävirastoon ja Liikenteenohjausyhtiöön.

Esitysluonnos on ollut jo aikaisemmin lausunnolla (HE 14/2018, HE 45/2018). Aikataulumuutoksen takia maakuntauudistusta koskevat liikenteen uudistukset poistettiin ja laadittiin erillinen esitys liikennealan tehtäviä koskevista lakimuutoksista.

1. Laki liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetty Väyläviraston sekä Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväjako liikenteen ja väylänpidon osalta toteuttaa uudistuksen tavoitetta, jolla väylänpito ja varsinaiset viranomaistehtävät eriytetään nykyistä selkeämmin. Satakuntaliitto pitää uudistuksen tavoitetta tältä osin kannatettavana. Lakiluonnos selkeyttää suunniteltujen maakuntien asemaa eri liikennetehtävien osalta sekä liikenne- ja viestintäviraston että väyläviraston asemaa suhteessa uusiin maakuntiin.

Liikenne- ja viestintävirastolle sekä väylävirastoille esitetyt tehtävät ovat Satakuntaliiton mielestä perusteltuja. Satakuntaliitto pitää hyvänä sitä, että Liikenne- ja viestintävirasto sekä väylävirasto tulisivat osallistumaan asiantuntijaroolissa myös maakunnallisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen yhdessä maakuntien ja maakunnan eri toimijoiden kanssa. Yleisperusteluissa mainitun mukaisesti maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnassa ohjaava rooli tulee olla Liikenne- ja viestintäministeriöllä virastojen sijaan.

2. Laki väylävirastosta annetun lain muuttamisesta

Satakuntaliitto kannattaa ajatusta siitä, että Väylävirasto osallistuu liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen asiantuntijaroolissa yhteistyössä maakuntien kanssa.

5. Laki liikennejärjestelmistä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta

Satakuntaliitto pitää hyvänä mainintaa maakuntien ja tienpitäjän välisistä yhteistyösopimuksista koskien tienpitoaluetta, samoin tienpidon sopimusta maakunnan ja tienpitäjän välillä. Maakunta vastaa alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta tienpidon sopimuksen ja Väyläviraston ohjauksen mukaisesti. Tässä ohjauksessa tulee ottaa huomioon maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmän 12-vuotinen sopimuskausi on perusteltu, koska suunnitelmakausi on pidempi kuin yksi hallituskausi, mikä tuo toivottua pitkäjänteisyyttä tieverkoston kehittämiseen rahoitukseen.

Valtakunnalliset ja maakunnalliset liikennesuunnittelun tavoitteet tulee kytkeä yhteen. Tällöin luodaan hyvät edellytykset toimivalle liikennejärjestelmälle ja maankäytölle. On tärkeää, että maakuntien liikennejärjestelmäsuunnittelu toimii hyvin yhteen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun kanssa.

Liikenne- ja viestintäviraston sekä väyläviraston laajapohjainen yhteistyö eri maakunnan ja sen eri sidosryhmien kanssa mahdollistaa tuloksekkaan ja eri sidosryhmien hyväksymän toteutuksen. Liikennejärjestelmäsuunnittelun ja tienpidon tehtävien tosiasiallinen toteuttaminen maakunnissa mahdollistavat alueellisista tarpeista lähtevien muutosten toteuttamisen sekä alueilla muodostuneiden yhteistyösuhteiden ja –menettelyjen säilyttämisen ja vahvistamisen.

Neuvoteltaessa vuosittain tienpidon sopimuksista, tulee maakunnilla olla todellisia mahdollisuuksia vaikuttaa määrärahojen jakautumiseen ja kohdentumiseen.

Maantien suunnittelussa yleis- ja tiesuunnittelun tulee perustua oikeusvaikutteiseen maakuntakaavaan, eikä vain yleistasoisesti alueiden käytön suunnitteluun.

Kohta 11: Maakunnan rooli tienpitäjänä sekä liikenneviranomaisena tulisi määritellä selkeämmin.

Kohta 15 k: valtuustokausittain laadittava maakunnan tienpidon ja liikenteen suunnitelma tulisi yhteensovittaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa.

Kohta 27 §: Yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma tulisi olla yleisesti nähtävillä maakunnan lisäksi myös niissä kunnissa, joiden aluetta suunnitelma koskee.

Asko Aro-Heinilä, maakuntajohtaja

Päivi Liuska-Kankaanpää, alueiden käytön johtaja

Timo Vesiluoma, muutosjohtaja

